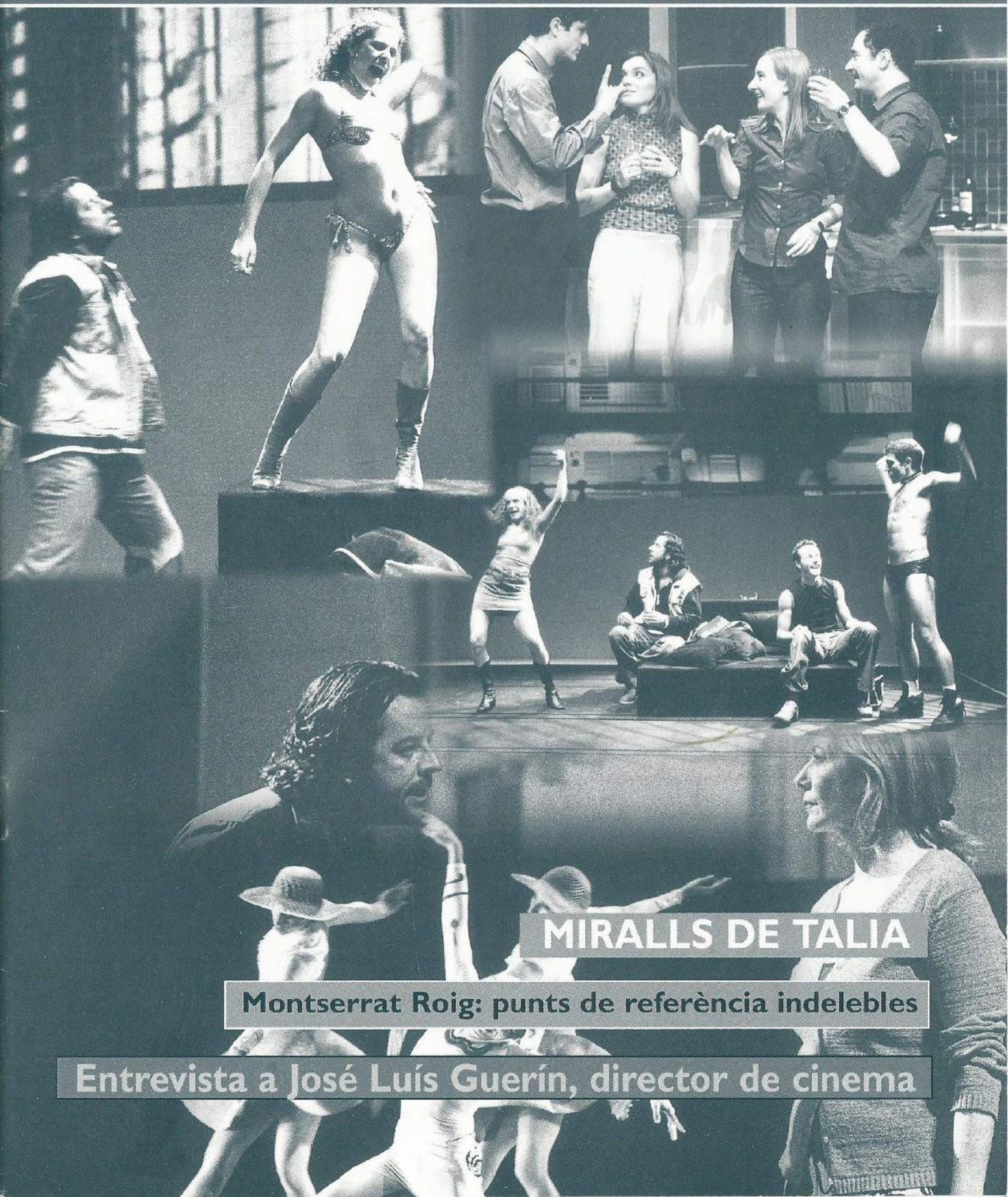

CULTURÀLIA

Número 26

CENTRE CULTURAL DE TÀRREGA

Març 2002

MIRALLS DE TALIA

Montserrat Roig: punts de referència indelebles

Entrevista a José Luís Guerín, director de cinema

sumari

editorial · editorial · editorial · editorial

2· Editorial

per Miquel Aguilar

3-4· Entrevista a José Luís

Guerín per Francesc Gasull

5· Montserrat Roig: punts de referència indelebles

per Jaume Espinagosa

6· La beata

per Josep M. Giribet

7· L'art i la cervesa

per Montse Aloy

8· X-CÈNTRIC. Imatges contra direcció

per Mònica Muñoz i Teresa Renedo

9· Sobre el patrimoni

industrial per Marc Sans

10-11· Miralls de Talia,

per DeWilde

12· Mirades i percepcions

per Ermengol Puig

13· Notícies de la biblioteca

per Carme Asensio

14· Cara a cara

per J. B. Solé i Francesc Gasull

15· Operació: confiança

cega per Gerard Martínez

16· Cine Club la Lloca

per Francesc Gasull

17· la SGAE i l'Associació Catalana de Municipis

per Miquel Aguilar

18-19· Centre Cultural

per Pep Vall i Josep M. Castelló

20· Agenda del Centre

Cultural - Humor per Josep Mari Ricart

centre cultural de Tàrraga

L'Arxiu Nacional de Catalunya ha recuperat, després d'una seixantena d'anys, part dels documents perduts durant la Guerra Civil Espanyola i els primers anys d'exili dels membres de la Generalitat de Catalunya. Les dotze caixes que contenien aproximadament quatre mil documents, alguns d'ells d'una importància cabdal, van arribar el passat dia 12 de febrer a Barcelona provinents del País Basc, concretament de la Fundació Sabino Arana. El lehendakari Ibarretxe va realitzar l'acte oficial d'entrega del valuós material al president Pujol, que va insistir novament a reclamar la resta dels documents espoliats i que resten a l'arxiu de Salamanca com a "botí de guerra". A més de llistats d'exiliats que van fugir del país durant i després de la guerra, d'entre els documents ja arribats a l'Arxiu Nacional de Catalunya cal destacar una carta manuscrita del president Companys escrita poc abans de morir afusellat. Tan sols hi ha una cosa pitjor que el fet que els polítics escriguin la història, i és que la falsegin o intentin manipular-la. En el cas dels documents reclosos a Salamanca des de la imposició del franquisme, tots els partits polítics espanyols són culpables d'una injustícia històrica de gran magnitud: socialistes i populars han permès, independentment de la seva tendència ideològica, que la història de Catalunya encara resti incompleta. Actualment, després del gest de complicitat mostrat pel govern basc, el govern popular s'hauria de veure en l'obligació moral d'imitar-lo, ja que el "dret de conquesta" que permet considerar els documents catalans com un "botí de guerra" és del tot anacrònic. En uns moments que ens mostren un govern central abocat famèlicament a la recuperació de Gibraltar (sense cap mena de possibilitat d'autodeterminar-se, com va puntualitzar el ministre Piqué), seria just i obligat posar remei a un greuge històric com és el de la possessió forçosa de milers de documents pertinents a la Generalitat de Catalunya de l'era republicana i, al cap i a la fi, pertinents també a tots els catalans.

Centrant-nos ja en l'àmbit de la cultura local, aquest mes de març cal destacar la cloenda de la temporada teatral a l'Ateneu, que va concloure amb la representació de Revisió anual el passat dia 16 de febrer. La temporada d'enguany va destacar especialment per la temàtica i la interpretació; exceptuant algunes obres, els textos en general es presentaven com a agosarats i compromesos amb conflictes socials de rabiosa actualitat: el racisme, l'homosexualitat, els tòpics de la vida moderna, etc. Val a dir que, per primera vegada, la temporada ha estat positiva per un fet inusual i que no va passar desapercebut al públic habitual: la creixent arribada de públic cada cop més jove al teatre targari; aquest fenomen pot ser motivat tant per la temàtica a què es feia referència o bé a la presència de força actors de renom televisiu. Si com sigui, la recuperació del teatre per part del sector jove de la societat ha estat tota una fita assolida durant la proppassada temporada de teatre i que, de cara al futur, seria molt interessant consolidar.

REVISTA CULTURÀLIA · Núm. 26 · Març de 2002

Direcció: Miquel Aguilar

Consell de redacció: Carles Domingo, Jaume Espinagosa, Gener Gonzalvo, Josep M. Ricart, Pep Vall.

Col·laboradors: Carme Asensio, Josep M. Giribet, Ermengol Puig, Montse Aloy, Joan Borda, J.B. Solé, Francesc Gasull, Gerard Martínez, Mònica Muñoz, Teresa Renedo, Marc Sans, Gilibert, DeWilde, Josep M. Castelló.

Edició: Centre Cultural de Tàrraga, C. de les Piques, 1 25300 Tàrraga

Els articles publicats a *Culturàlia* només reflecteixen el parer de qui els signa. El Consell de redacció de la revista es reserva el dret de publicar o no les cartes adreçades al director i de resumir-ne els continguts.

Dipòsit Legal: L-1528/98

Entrevista a JOSÉ LUÍS GUERÍN, director de cinema per Francesc Gasull

“Fer una pel·lícula és un gest d'implicació”

Fent una ullada a la cartellera cinematogràfica actual, crida l'atenció un fet insòlit: s'hi veuen documentals, un gènere que semblava injustament confinat al mitjà televisiu, però que en els darrers mesos ha revifat com a producte audiovisual de pantalla gran. El ressò obtingut per *Extranjeros de sí mismos* i *Asesinato en febrero* obrí el camí a *En construcción*, una cinta dirigida per José Luís Guerín i guanyadora del premi Goya al millor documental. Aprofitant la projecció d'*En construcción* a Cine Club La Lloca de Tàrraga, vam conversar per telèfon amb José Luís Guerín, una entrevista que es va emetre a Ràdio Tàrraga (92.3 FM) i que tot seguit us ressenyem a *Culturàlia*.

Aquesta conversa es produí just dos dies després d'haver aconseguit el premi Goya, però donava la sensació que Guerín no volia parlar gaire del tema. Entenem perquè ell no va recollir personalment el guardó i va delegar a un dels protagonistes d'*En construcción* (el paleta àrab que aprofità la cerimònia per denunciar l'opressió dels palestins). Xerrant amb ell, deduïm que és un home modest, senzill, afable, feliç quan és lluny de la fanfàrria.

- El documental li deu molt a la teva darrera cinta, *En construcción*, ja que gràcies a ella el públic s'interessa per aquest gènere.

No m'ho he plantejat així. Jo només busco que la meua feina em representi a mi, i no pas a una moda o una tendència. De fet, tampoc m'agrada descriure *En construcción* com un documental, un terme que sembla associat al periodisme, ja que jo no faig periodisme, sinó cinema, i per tant considero *En construcción* com una pel·lícula, amb els seus personatges i les seves situacions.

- La teua pel·lícula descriu el procés de transformació urbanística del barri del Raval de Barcelona, on vas rodar durant dos anys. Pocs

cineastes es poden permetre el luxe de rodar durant tant de temps.

És cert. A la indústria del cinema, el temps és una exigència, tot són presses. Però és evident que la meua idea necessitava de molt temps, convivint amb els veïns i treballadors del barri, retratant les seves experiències. A més, les transformacions urbanístiques de les ciutats acostumen a ser lentes, molt lentes. Ara bé, per avançar feina, anava muntant la pel·lícula mentre filmava més material.

- Tot i ser filmada a Barcelona, el que es veu a *En construcción* es pot extrapolar a qualsevol altra gran ciutat del món.

Aquest era un dels meus objectius, que el producte resultant no fos excessivament localista. *En construcción* és un film on ressonen ecos de cultures diferents, ja que al Raval hi viuen molts immigrants de procedències diverses. Quan em vaig plantejar de fer la pel·lícula, intuïa que més interessant que l'evolució urbanística seria observar com també canvien les persones i els costums, com així va succeir.

- Habitualment associem el cinema amb la ficció, però tu apostes clarament per la realitat.

Sí. M'agrada molt aquella frase de Jean Renoir que diu “deixa sempre oberta una porta a la realitat”. Pel·lícules seves com *La regla del juego* o *La gran il·lusió* en donen fe. Sempre m'ha fascinat el que la vida real pot oferir, molt més que la ficció.

- La teua filmografia també inclou *Innisfree*, un homenatge a *El hombre tranquilo* de John Ford, i *Tren de sombras*, dos films tan interessants com atípics, i diguem que poc comercials. No et sents un creador que neda a contracorrent?

Sí, però faig les pel·lícules que em vénen de gust. M'agrada pensar que dirigeixo pel·lícules que ningú més faria. No vull menysprear cap company de professió, però no em veig fent una comèdia o un thriller. Prefereixo transitar per camins solitaris i desmarcar-me de la resta. Fer determinades pel·lícules és com una necessitat per a mi, com un gest d'implicació. És com si aquests projectes em cridessin a mi.

- Amb tants anys que fa que et dediques al cinema i en canvi has estrenat molt poques pel·lícules, unes quatre.

- Les meves pel·lícules són de cocció molt lenta, sobretot *En construcción*. Requereixen mesos i mesos de preparació i rodatge. Sóc com un artesà del cinema. Si afegim que jo mateix m'encarrego de fer la promoció dels meus films, anant a festivals i voltant per tota Espanya amb la pel·lícula sota el braç, no t'ha d'estranyar que la meua filmografia sigui tan curta. Però això tampoc m'obsessiona.

- Ets un director molt metòdic. Em recordes a Víctor Erice.

- Vaja. M'afalaga que diguis això, perquè admiro molt a Víctor Erice.

- D'Erice suposo que has vist *El sol del membrillo*, una mena de documental que recrea el procés de creació d'un quadre.

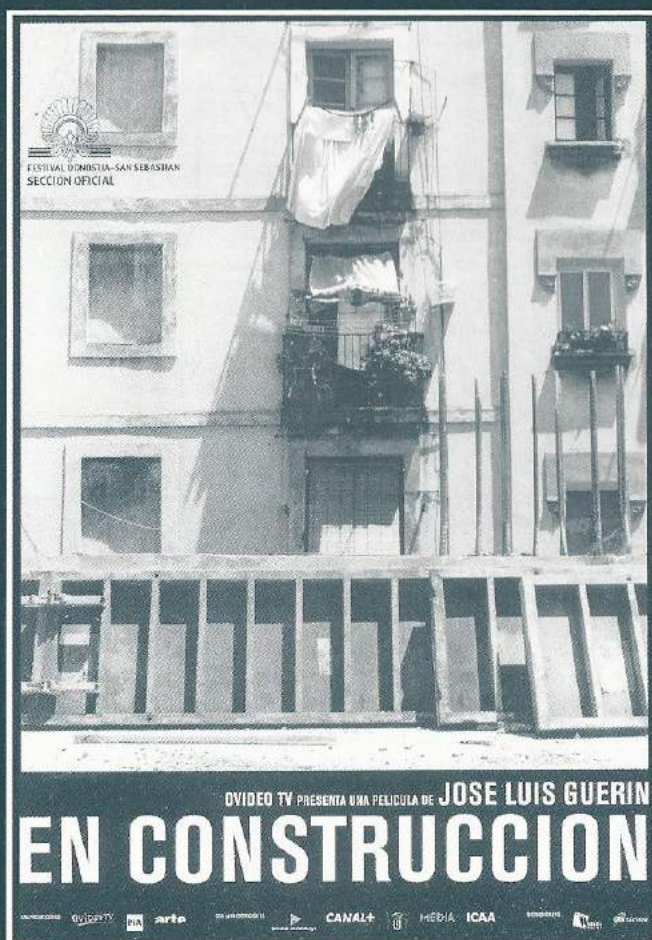
- He vist *El sol del membrillo* i és una pel·lícula que em va complaure força. Amb diferència, Víctor Erice és el cineasta espanyol que més admiro i amb qui més m'identifico.

- Parlant d'altres pel·lícules, és inevitable fer referència als documentals que al costat d'*En construcción* han revifat el gènere: *Los niños de Rusia*, *El caso Pinochet*, *La guerrilla de la memoria*. Has vist alguna d'aquestes pel·lícules?

- Només he vist la de Jaime Camino, *Los niños de Rusia*, i és certament interessant. No obstant, crec que ara hi ha una perillosa tendència a qualificar de documental tota aquella pel·lícula que surti dels cànons habituals del que entenem per "ficció". És com un calaix de sastre on hi cap tot, i això no és gaire bo.

- Haver guanyat un premi Goya, t'esperona a endegar de seguida un nou projecte?

- No, l'únic que m'inspira per fer una pel·lícula és la serenitat.

MONTSERRAT ROIG:

PUNTS DE REFERÈNCIA INDELEBLES

Jaume Espinagosa

Arriba una edat a la vida que, quan hom mira cap al passat, hi troba punts de referència que ens han marcat d'una manera perenne. Són uns referents indelebles que enriqueixen els nostres sentiments i les nostres opinions, que ens han fet i ens fan reflexionar profundament, que posen davant nostre nous interrogants, que ens qüestionen suposades veritats absolutes, que ens han posat a l'abast explicacions lògiques a qüestions que ens neguitejaven; ras i curt, són referències que quan les necessites les trobes al teu costat, sempre són solidàries amb les teves demandes, mai tenen un no per a les teves inquietuds.

Llegir els articles que, sota el títol genèric "Un pensament de sal, un pessic de pebre" escrivia Montserrat Roig al diari *Avui* era una manera vital i estimulante d'encetar el dia i també de començar a llegir el diari per l'última pàgina. Aquest fet anecdòtic, a la llarga, imprimeix caràcter i es converteix en un costum indestructible.

La força vital, la intel·ligència de criteri i una personalitat encantadora combinada amb un llenguatge ple d'expressivitat eren la combinació perfecta per endinsar-te en el món literari i periodístic de Montserrat Roig.

Han passat més de deu anys del seu prematur i malaurat traspàs i encara no hem trobat el substitut als suggerents "pensaments de sal i pessic de pebre". Ens sentim orfes de les seves reflexions, trobem a faltar les seves opinions sobre la globalització, sobre la societat amb una cultura d'aparença, sobre els problemes de la immigració, sobre la violència gratuïta, sobre les agressions imperdonables dels homes contra les dones, sobre el materialisme sense rostre, sobre la competitivitat insolidària i estressant... sobre la condició humana.

En aquest desorientat i complex món fan falta mentalitats obertes, intuïtives i intel·ligències emocionals com les de Montserrat Roig.

A tots nosaltres, avui dia i sempre ens queda el tresor de poder rellegir llibres com *Els catalans als camps nazis*, *L'agulla daurada*, *Digues que m'estimes*, encara que sigui mentida, *L'autèntica història de Catalunya* (il·lustrada per Cesc), a més a més, del seu "diari obert 1990-1991", que era com Josep M. Castellet qualificava el conjunt d'articles que componen *Un pensament de sal, un pessic de pebre*.

La beata

Josep M. Gribet

Baixeta, regordeta, amb un nas que recordava aquells ganxos d'enganxar (punxegut fins a l'extrem de resultar perillós), coberta tota ella de negre... era la perfecta imatge de la beata fanàtica en actes i pensaments. Pertot arreu veia el dimoni maleït i per això emprava a cada moment rituals per foragitar el mal esperit: es persignava, usava amulets estranys i en lloc d'anells o objectes d'abillament sempre portava un rosari penjat al braç, com a defensa davant de Satanàs. Els capellans estaven amoïnats perquè els atabalava amb contínues confessions, inventant-se malestars i malediccions; li imposaven pesades penitències que a un altre l'haurien fet desistir; però ella encara se sentia més alleugerida i esperonada per continuar la tasca de perfeccionament espiritual.

Vivia sola, no s'havia casat i mai havia fixat l'atenció en un home; deia que la repugnava la idea del sexe, ja que el considerava una acció de profanació vers la moral de les persones. De totes maneres, si hem de ser sincers, no era d'estranyar que no s'hagués fixat mai en cap home, doncs amb la seva figura de bruixa tronada no tenien valor de proposar-li res: era l'antítesi de la dona atractiva que inspira instints sexuals, doncs més aviat incitava a apartar-se ràpidament del seu costat. Sempre feia prometenques que mai complia, no tenia temps material per complir-les, en feia una cada deu minuts. Un dia va sentir un soroll estrany al seu darrere i, obsessionada amb la persecució de què era objecte per part del dimoni, va prometre que passaria un any sencer sense girar la mirar enrere; això li portava grans contratemps, fins al punt d'estar a un pèl que un cotxe no l'enganxés de ple per culpa de no mirar enrere quan creuava un carrer.

No obstant, va viure molts anys i fins feia pensar que al Cel estarien esgarriats d'aguantar la seva presència quan es morís; per aquest motiu, feien tot el possible per protegir-la contra malalties i accidents que poguessin accelerar la seva incorporació al Paradís. Però bé, com que inevitablement tot arriba, la beata un dia va morir i en conseqüència es va haver de presentar davant del tribunal del Més Enllà amb el currículum de la seva estada a la Terra. Aquell historial era tan afí als designis divins que no hi va haver més remei que deixar-la entrar al Regne del Cel per gaudir d'una felicitat i una tranquil·litat eternes. Allí, la beata tampoc els deixava tranquils i va preguntar si hi havia una capellà, perquè necessitava confessar-se cada dia. La pobra no s'adonava que havia arribat a l'Eternitat i que els problemes de la Terra no existien. Si un hi arribava net de culpes, anava net per sempre; si un hi arribava brut, passava per la bugada del Purgatori; si la brutícia era massa forta, l'enviaven directament a les calderes de Pere Boter a bullir pels segles dels segles. Li van contestar que sí que n'hi havia de capellans, encara que no tots, però que els pocs que hi havia eren de total confiança; de totes maneres els va voler conèixer i, al poc temps de tractar-la, tots fugin esparverats. A la fi en trobà un de molt pacífic que es va compadir de la desgràcia de la beata i se la va escoltar. Ella li va dir que necessitava confessar-se perquè no estava segura d'estar ben neta, i això li produïa angúnia; el bon home va respondre que la confessió allí no tenia cap efecte, doncs al Paradís no hi podia haver pecats i en no haver-n'hi no calien les confessions. La beata no va estar conforme amb aquelles explicacions i tornà a insistir; aquell bon sacerdot, després de pensar una estona, digué finalment: <<Bé,

sols per complaure-us us confessaré, però tot això serà comèdia, doncs aquí la confessió no està prevista i serem la riota de tots>>. L'endemà, en una caixa buida i gran que hi havia per allà, van improvisar un confessor i la beata va començar a explicar les seves intimitats i, és clar, a mida que anava explicant se li escapava algun pecat oblidat durant les confessions que feia a la Terra. El capellà, tot esfeït, ho va comunicar al seu superior, que digué: <<Això s'ha complicat, aquesta dona ha entrat aquí amb el currículum fals, per tant, l'hem d'enviar al Purgatori per acabar de fer neteja>>. Tal dit tal fet, li van arreglar els papers enviant-la al Purgatori, on la van rebre de mala gana perquè ho tenien tot ple; però les ordres són ordres, i la van aposentar en un lloc on s'estava molt estret.

La beata, seguint la seva costum, va preguntar si hi havia algun capellà, a la qual cosa van respondre que n'hi havia un quants i que podria escollir el quin volgués. En va trobar un que tenia mal geni i, quan li va proposar de confessar-se, la va engegar a dida; la beata, desconsolada en no poder-se confessar, passava el dia carregant contra aquella gent que no l'ajudava a netejar la consciència. Tant d'aldarull va organitzar que les autoritats del Purgatori van enviar un missatger al Cel dient que no sabien què fer amb aquella dona, que ho removia tot damunt davall, i aleshores el Cel va enviar uns emissaris per comprovar els fets. Aquells emissaris van quedar esgarriats en veure la dona cridant nerviosa que d'allí volia marxar; doncs no l'atenien com mereixia. La jerarquia celestial va tenir consulta i hi van assistir els sants més savis per veure que en podien fer d'aquella dona; després d'analitzar detalladament el cas, van decidir el següent: a l'Infern no hi podia ser perquè el seu historial no permetia aquella barbaritat, a més que amb aquella gent no tenien confiança i ho van descartar. Després de molt dialogar i consultar, van decidir que en ser una persona tan difícil de dominar i que més aviat acabaria revolucionant tot el Paradís, l'enviarien altre cop a la Terra i així es traïen aquell malestar del damunt: una cosa és ser bo i una altra és ser pesat, però aquella dona amb les seves manies era més pesada que una màquina de tren. A la Terra, per les bones, no la podien tornar a enviar i després de molt rumiar van decidir que a la s'hi havia de produir un miracle en forma de resurrecció de la beata dins de la pròpia tomba.

Mitjançant un ritual miraculós, la van reintegrar al seu cos terrenal i la van baixar altra vegada al cementiri, de nit perquè el vigilant a aquella hora vigilava a casa seva. Amb molta cura, la van introduir a la tomba i l'endemà el vigilant va quedar tot esglaïat en sentir uns forts cops a la paret del nínxol de la beata. Corrent va anar a buscar el capellà perquè allò era sobrenatural; el capellà va anar a buscar l'agutzil, que tampoc gosava actuar; a continuació van anar a buscar el jutge i a la Guàrdia Civil i van donar l'ordre d'obrir el nínxol, d'on va sortir la beata tota suada de tant cridar i picar. Tothom es va agenollar, doncs aquella aparició, ja que es tractava d'una dona tan beata, per força havia de ser un miracle; la van portar fins a l'església i van cantar uns salms, però la beata de seguida va demanar un capellà per confessar-se. Aquella bona gent estaven convençuts que la dona era una santa, però mai haurien pogut imaginar que aquella santa al Cel se l'havien tret del damunt per pesada.

L'ART I LA CERVESA

Montse Aloy

(No he begut abans de fer l'article, ho prometo)

L'art, ben bé, ningú no sap què és. Uns diuen que és l'expressió estètica de com entenem el món, altres diuen que és la reacció a les coses i moments viscuts, i els tercers, la manifestació a través de la pintura, escultura, fotografia, etc. de la nostra personalitat. O sigui, que si us agrada Kandinsky, no digueu allò de "quina manera més sublim de plasmar la seva concepció del món!". Queda ridícul i a més ningú no voldrà venir amb vosaltres mai més a cap exposició. Digueu, en lloc d'això, "m'agrada l'art abstracte", i així tot-hom us entendrà i sereu una mica més feliços.

L'art, sovint, es confon amb el disseny. I a l'inrevés. La cronista, que té una afició molt intensa a anar a exposicions d'art, ha arribat a la conclusió que, si es barreja art i disseny, un es pot trobar admirant, bocabadat, el requadre que ha deixat la caps de la mànega contra incendis a la paret. Diguem que, si s'és propens a la badoqueria, anar a exposicions no millora la cultura artística del visitant, més aviat l'empobreix.

Davant d'un quadre, d'una escultura, d'una pel·lícula, callar no vol dir, necessàriament, que s'estigui enamorat d'allò que veiem. Uns diuen, en aquestos casos, un cop han recuperat la parla, "quina pèrdua de temps/ d'energia/ de vernís!". Altres es pregunten "Ah! Però costa això?" I els més entesos afirmen: "L'any passat, el meu nebot de 6 anys, a classe de Pretecnologia, en va fer un d'igual". Si llavors descobriu l'artista bevent sense parar o plorant amargament en un racó mentre es dona cops al cap contra la paret, no us estranyi gens. Hi ha gent al món per a qui l'art es redueix a una paella al punt, o a un llit amb els llençols ben planxats i tibants. Així de simples són, i segur que entraran al regne dels cels per la porta gran. També es força notable la reacció d'alguns, que creuen que

TOT l'art és interactiu, i es dediquen a imitar la positura de l'obra (i si és un mòbil o un vídeo, imagineu-vos quina elasticitat han de tenir!) No n'hi ha per tant, l'artista ja en té prou amb queel visitant mussiti paraules en català o castellà mentre passa de llarg per l'obra de més dificultat.

Però no podem deixar de banda aquell que diu: "A mi, els quadres m'agraden GRANS!" Tant com per viure-hi a sota, tipus tenda de campanya? O els que, compungits, es sinceren amb l'artista: "Jo, en art, no hi entenc". I es queden l'esbós fet amb un bolígraf BIC de color verd d'un oli de 30*60*120 mm, que l'artista no volia exposar però el marxant li va dir que en trauria 75.000 pts, d'allò.

I la cervesa, també es art? Beure-la sense engreixar-se sí, i servir-la sense espuma quan l'hem demanada AMB, també. I saber la diferència que hi ha entre una "pint" i una "half pint", o bé entre una "lager", una "dark" i una "draught beer", si us trobeu a Gran Bretanya, és de doctorat. Però aquesta no és la qüestió. En un famós anunci de cerveses del qual ja se n'han fet tantes parts com seqüeles de *La guerra de la galaxias*, una bèstia d'un estany anuncia la revenja contra unes granotes que han aconseguit la popularitat gràcies a ser capaces de dir el nom del fabricant per sil·labes i sense equivocar-se gens, tot i ser estranger. En l'anunci hi ha emoció, hi ha humor (càustic, irònic, sarcàstic), hi ha diàleg, hi ha consells de bon amic, hi ha atmosfera nocturna i humida, només hi falta sexe. La cronista creu que si es pot fer parlar digitalment a granotes, camaleons, tigres que tenen gana i set, zebres que balles ritmes caribenys i sobretot animals que volen convertir una era d'alfals en cereals amb xocolata, els creadors dels dibuixos animats haurien de ser considerats pares dels diàlegs més divertits i amb més seny d'aquesta banda del Sistema Solar. I visca en Garfield, que només bevia cafè.

X-CÈNTRIC.

Imatges contra direcció

Mònica Muñoz i Teresa Renedo

Servei de Premsa del CCCB

Dijous dia 7 de Març, 20:00 hores: **SERGEI PARADJANOV**
Diumenge dia 10 de Març, 18:00 hores: **PETER KUBELKA**
Dijous dia 14 de Març, 20:00 hores: **DOCUMENTAL New York**
Diumenge dia 17 de Març, 18:00 hores: **JONAS MEKAS**
Dijous dia 28 de Març, 20:00 hores: **SHIRLEY CLARKE**
Diumenge dia 31 de Març, 18:00 hores: **ONEDOTZERO**

X-CÈNTRIC I LA CIUTAT DE NOVA YORK

El tema central d'aquesta selecció serà la llarga i fructífera relació que té el cinema experimental amb la gran metròpoli artística de Nova York. Dins d'aquest apart s'inclouen l'estrena d' *As I Was Moving Ahead Occasionally I Saw Brief Glimpses of Beauty* (2000), últim film-dietari de Jonas Mekas; la projecció de *The Connection* (1961), primer llargmetratge de Shirley Clarke, cineasta que va formar als anys seixanta juntament amb Cassavetes la punta de llança del Grup de Nova York, proposant una idea de cinema aspre, espontani i impur que mantingués un contacte directe amb la vida i, finalment, la sessió titulada *Documental New York*, que recull algunes de les múltiples visions que el cinema i el vídeo experimental han donat de la gran ciutat durant el segle XX, amb pel·lícules de T. A. Edison, Paul Strand, James Agee, Francis Thompson, William Klein, Abigail Child i Jem Cohen.

X-CÈNTRIC I LA RECUPERACIÓ DE CLÀSSICS EXPERIMENTALS

Dins de l'habitual línia de recuperació (i gairebé sempre estrena) de l'extens i desgraciadament inèdit al nostre país patrimoni del cinema experimental, *Imatges Contra Direcció* dedica sis sessions a cinc dels seus grans clàssics: la primera d'aquestes al cineasta nord-americà Hollis Frampton, figura de primer ordre dins el

cinema estructural, del qual es projectaran entre d'altres la seva obra mestra *Zorna Lemma*, una de les fites cinematogràfiques dels anys 70; també s'ofereix la integral de Peter Kubelka, inclassificable artista austríac, espècie de Schoenberg del cinema per la seva formulació d'un "cinema mètric" que tindria una importància seminal en el desenvolupament dels corrents formalistes i estructurals que van predominar entre els anys 60 i 70, en paral·lel a les directrius de l'art d'avantguarda; per últim, un pioner de l'animació experimental, el neozelandès Len Lye, a qui es dediquen dues sessions: la primera, produïda en col·laboració amb Animac (Mostra Internacional de Cinema Animat de Lleida), se centra en els seus films més influents i reconeguts, mentre que la segona descobreix una faceta gairebé oculta, però no menys important en la seva carrera, dels documentals de guerra.

També es rescata el film *Achik Kerib*, un dels bells i surrealistes contes orientals del ja traspasat cineasta georgià Sergei Paradjanov, peculiar creador de mirada naïf i estètica colorista.

X-CÈNTRIC I EL VÍDEO

Dins de l'apartat de vídeo s'ofereix un resum del festival londinenc *Onedotzero*, que en aquesta edició recopila obres dels més destacats dissenyadors gràfics i il·lustradors que treballen la imatge en moviment i treballs d'artistes japonesos capdavaners com Koji Morimoto, Tycoon Graphics, Ichiro Tanida...

Sobre el patrimoni industrial

Marc Sans Gilabert

La indústria ha estat i és un dels principals motors econòmics de la nostra societat. Està present en molts dels camps de la nostra vida i ha arribat ja al camp del patrimoni. Sí, el llegat de les fàbriques antigues, els processos productius obsolets, les relacions obreres, la lluita de classes, ja formen part de la nostra vida i la nostra història. És indestruïble de la nostra realitat actual.

Tàrrega no resta aliena a la indústria. Si bé tradicionalment ha primat la part comercial en la visió de la nostra ciutat, la indústria ha tingut sempre un paper molt destacat a la vida local. Des de les grans factories (Trepat, Borges-Pont, Ros Roca...) fins als tallers de confecció, la metal·lúrgia o els productes agroalimentaris.

La tradició industrial continua i es manté, però moltes d'aquestes antigues factories ja han desaparegut i han estat substituïdes per altres més adaptades als nous temps. De les passades, ara només ens en queda un record i un llegat, que és el que hem de conservar.

És el cas de la Farinera Balcells. El bell i vell edifici que s'alça majestuós vora la via del tren i fa anys que resta abandonat. Els impressionants espais del complex estan buits. L'activitat industrial va acabar i la vida va començar a marxar també de les parets de la farinera.

La farinera es va convertir des de la seva inauguració en un símbol de la ciutat, en un far del seu perfil. Era la "farinera nova" en contraposició a la "vella", vora el riu, que, juntament amb els Molinets, mantenien l'antiga tradició farinera targarina dels molins hidràulics, actualitzats amb el modern sistema austrohongarès. És avui, després de la desaparició de les altres dues, el moment d'homenatjar els esforços de les generacions de targarins que han treballat amb la farina i els productes agraris.

Ara sembla que la vida hi ha de tornar i tothom s'omple la boca dient que la vida i la funcionalitat tornaran a la farinera. Però podem parlar d'una recuperació integral si ens dediquem només a restaurar les parets? És només important el contingent? És evident que la recuperació no ha de ser el retorn als vells usos ni proposar-nos reconstruir una farinera. Però una restauració no s'ha de limitar tampoc a consolidar les parets i ja n'hi ha prou. Cal, per a que sigui completa, recuperar l'esperit, l'essència, allò que donava raó de ser a les parets, que explicava la seva construcció, la seva distribució, les relacions humanes que s'hi donaven, tot allò que ens ha permès disposar avui d'aquest bell conjunt.

La recuperació total de l'antiga farinera ha de recuperar els seus aspectes materials, que són l'edifici, però també les màquines, els instruments i els productes que usaven o que produïa. Alhora ha d'intentar recuperar, o explicar, els aspectes immaterials, és a dir, les relacions humanes, les condicions de treball, la influència de la fàbrica, etc.

Els destins culturals de l'edifici són ben clars. I dins d'aquests, siguin els que siguin, hi ha d'haver un record, un espai per viure i retornar als antics usos de l'espai, comprendre la seva lògica interna i comprovar la importància que van tenir en la vida de moltes persones. Hem de recuperar l'edifici, però també la memòria.

És per això que proposem destinar un espai de l'antiga fàbrica per explicar tot això, i molt més, a través d'un centre d'interpretació. No es tracta, com ja hem dit, de recuperar tota la fàbrica i exposar-la, ja que ni les restes ni les intencions ho permeten, però sí recuperar una part per entendre l'espai i alhora la nostra ciutat.

MIRALLS DE TALIA

DeWilde

Darrerament i per motius aliens a la meua voluntat, no he pogut publicar amb la regularitat que desitjaria articles sobre l'actualitat teatral d'aquesta ciutat. Per això, he intentat sintetitzar en un article l'anàlisi i la valoració de la temporada de teatre que fa pocs dies va acabar.

Amb un somriure d'orella a orella: així es com veia sortir el públic assistent a la darrera representació de la temporada el propassat dia 16 de febrer, un públic majoritàriament adult que sortia content i bocabadat comentant les delícies de l'obra, tot i no adonar-se que, inconscientment, havia estat rient de les penúries i les amargors de la vida de molta gent gran.

Aquesta temporada, en la meua modesta opinió, es pot qualificar en línies generals com a molt positiva, amb molta assistència de públic (com ja és habitual), amb molta qualitat en la majoria de les representacions, tot i que algunes de les obres posades en escena no fossin molt comercials. He sentit a dir i he pogut copsar que no ha estat una temporada gaire del grat d'una part del públic targarí habitual (tal i com desitjaria), uns individus amb una mentalitat bastant tancada i acostumats a veure única i exclusivament "comedietes" i vodevils. Obres que no facin pensar. Obres que no siguin crítiques. Simplement els agraden les llaminadures teatrals, i alguna que altra obra de teatre de sífó i d'espardenya.

Fet aquest petit incís introductori, m'agradaria desgranar i fer un anàlisi bastant sintètic de les obres representades.

Excuses

Amb aquesta obra original de Joel Joan i Jordi Sánchez, populars actors coneguts per la sèrie televisiva *Plats Bruts*, es va inaugurar la temporada de teatre. Aquesta comèdia negra i esbojarrada que ens va oferir la Companyia Krampack va esgotar tres sessions, una obra per reflexionar sobre la crisi i la problemàtica dels joves desencantats i frustrats de trenta anys. No vol dir que tots actuïn de la mateixa manera, però sí la gran majoria de la mal anomenada Generació X. Com va escriure Miquel Millà el passat mes de novembre en aquesta revista, l'obra no està tan ben resolta com caldria esperar. Tot i que discrepo una mica amb la seva opinió sobre el llenguatge emprat, en considerar-lo com el que s'utilitza realment en el carrer (no oblidem que aquesta farsa està recreada per personatges de condició social mitjana-baixa), un llenguatge molt col·loquial.

Rock Rèquiem i altres ballets

La companyia de dansa David Campos ens va presentar un gran muntatge de dansa clàssica, digne d'un gran coreògraf tot i ésser poc reconegut, dividit en tres peces: *Petrusha*, *Inquietuds* i *Rock Rèquiem*. La representació d'aquestes peces ha estat irregular. Així, *Petrusha* ha estat potser la més fluixa de totes, tot i comptar amb una més que excel·lent escenografia que ajudava bastant; *Inquietuds*, la peça més nua de totes, va ésser sense cap mena de dubte la més sublim i magistral de totes; per últim, *Rock Rèquiem* va ser un deliciós còctel de dansa clàssica amb la música del grup de heavy metal Metallica. Una escenografia i una posada en escena molt espectaculars i imaginatives, un espectacle que evoluciona i innova la dansa clàssica. Si algun dia teniu l'oportunitat de veure *La màscara de la mort roja*, no us la perdeu.

A poqueta nit (Projecte Alcover)

No es pot parlar d'aquesta obra sense parlar primer del Projecte Alcover: una xarxa de teatres per on circula el teatre en català i que es duu a terme als Països Catalans. S'intenta promoure un tipus de teatre de qualitat allunyat del gran circuit comercial, però malauradament no sempre és així. L'obra seleccionada enguany dins del Projecte Alcover va ser *A poqueta nit*, original del jove dramaturg valencià Juli Disla. Va ser l'obra més fluixa de la temporada, indigna d'una companyia professional de teatre (més aviat semblaven amateurs). Amb una correcta il·luminació i ambientació però amb una pobra interpretació i posada en escena, aquesta comèdia, diguem-ne "digestiva", va provocar la somnolència de la majoria d'assistents. És al meu entendre la taca negra de la temporada, un tipus d'obra que podria emmarcar-se millor dins la programació de la Fira de Teatre al Carrer. Recomana a tècnics de Cultura implicats dins del Projecte Alcover (una gran idea amb pobríssims resultats) que reflexionessin sobre la manera i els criteris per triar les obres presentades.

Blau/Taronja i Por menjar-se ànima

He englobat aquestes dues obres d'una manera conjunta en referir-se ambdues a la problemàtica actual del racisme, vista des de dues vessants ben diverses i diferenciades: l'econòmica i la social. *Por menjar-se ànima* és un gran text de Rainer W. Fassbinder (dramatúrgicament potser el millor text de tota la

temporada) que ens situa en una Alemanya dels grans moviments immigratoris (tot i que podria ser qualsevol país del món en l'actualitat) on ens fa un dur retrat de la hipocresia social i una reflexió sobre el mestissatge cultural; hom hi veu reflectida una intolerància radical sobre les actituds adoptades per moltes persones que critiquen "allò" que és diferent, o que creuen que no és política i socialment correcte. *Blau/Taronja* és una visió diferent del racisme, un racisme que no sols es mesura pel color la pell, sinó pel color dels diners; també és un reflex molt actual de la sanitat pública, on les persones que tenen diners poden accedir al tractament adequat, mentre que aquelles persones amb pocs recursos no poden sotmetre's a teràpies curatives que en molts casos els podrien salvar la vida. Una dura crítica al sistema sanitari amb molta precarietat i hipocresia laboral, on les persones o són submises a ell o simplement desapareixen.

Unes polaroids explícites

Mark Ravenhill, un jove dramaturg anglès contemporani a la malaguanyada Sara Kane (de la qual m'agradaria parlar-ne algun dia), ens endinsa en la història de dues vides paral·leles: els joves d'avui en dia i la generació desencantada dels 80. Ha estat, amb diferència, la millor obra de la temporada, amb una interpretació exquisida realitzada per joves promeses del nou panorama teatral. Es tracta d'un text contemporani, on es traspuen temes tan diversos com el derrocament dels valors en la societat, la falta dels mateixos en la joventut i el desencantament social. Es tracta també d'una reflexió dura sobre com orientem la nostra societat i com pugem els nostres fills. L'autor ens duu a la recerca del Paradís impossible: la felicitat dins una societat marcada per la competitivitat i la manca de personalitat. Descriu individus com engranatges de la societat, on hi encaixes o et converteixes en una desfeta humana: o ets dins del sistema o no ets res. En general, una reflexió molt dura i real dels temps que ens ha tocat viure i sofrir.

Revisió anual

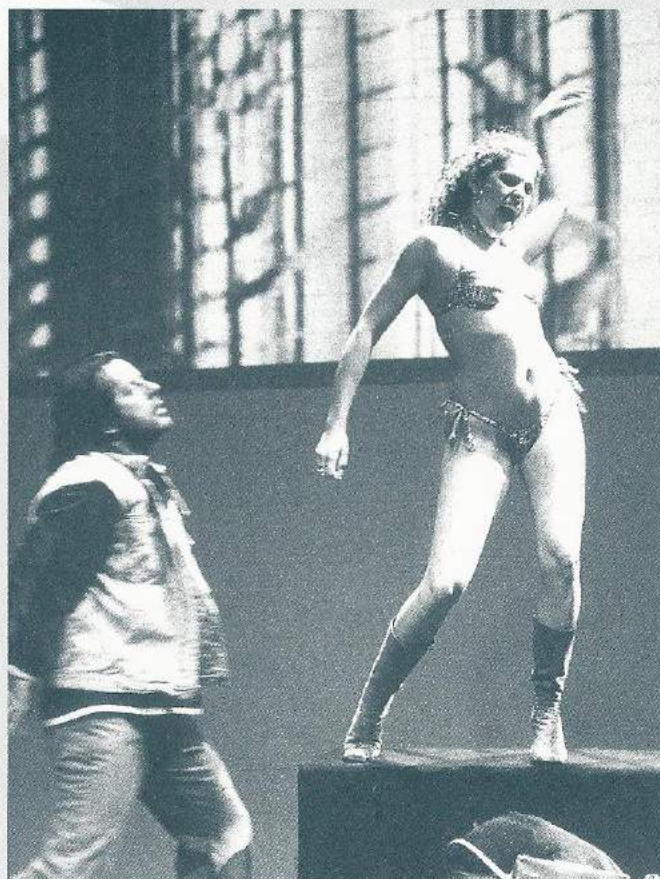
La comèdia de situació desenfadada *Revisió anual*, aquesta obra original de Montserrat Cornet, ha deixat com ja apuntava en l'inici d'aquest article un bon regust de boca. Una comèdia intel·ligent sense grans pretensions i amb excel·lents resultats.

Per acabar, m'agradaria fer una petita reflexió: enguany m'he trobat gratament sorprès per un increment del públic juvenil, un públic que fins ara no gosava trepitjar un recinte teatral. Crec que és una gran notícia haver incorporat aquest tipus de públic. El fet és atribuïble a l'aposta arriscada que ha fet la Regidoria de Cultura de l'Ajuntament de Tàrraga, portant a

terme una gran programació que aborda temàtiques que preocupen als nostres joves i adolescents. És per aquest motiu que m'agradaria felicitar-los. Em sembla que si es segueix per aquesta línia teatral, s'aconseguirà obrir ments adormides i crear un criteri. Dic això perquè, veient les obres que darremament es representen a Barcelona (fixeu-vos en les obres triades per la revista BCN Teatre per optar als premis al millor espectacle), sembla que en comptes d'anar endavant, anem endarrera: estem arribant als nivells de creativitat de la dictadura franquista.

Voldria reclamar (i no em cansaré de fer-ho) que des de l'Administració Pública es prioritzi una educació teatral en tots els nivells (teatre, expressió corporal, psicomotricitat, etc.) a l'escola i com a assignatura obligatòria des de primària fins a batxillerat.

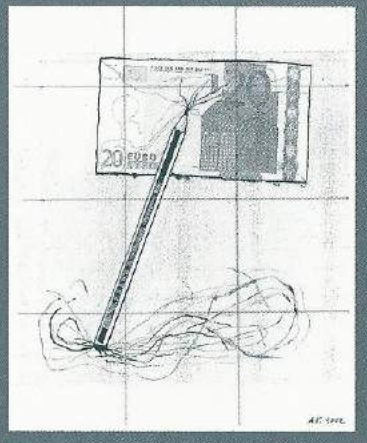
M'agradaria comentar que totes aquelles persones interessades en fer un curs de teatre (i que no han tingut l'oportunitat de seguir el que actualment s'està realitzant des de l'Ajuntament), que a partir del proper mes de març s'aniran desenvolupant cursos monogràfics a Ca n'Aleix.

MIRADES I PERCEPCIONS

Un suficient justet

Ermengol Puig i Tàpies

Tot just superat l'enrenou que suposà la introducció de la nova divisa europea, la premsa torna a posar l'euro a la palestra. Aquest cop són el disseny dels bitllets i el seu valor gràfic i comunicatiu. Dissenyadors catalans han mostrat el seu desencant i coincideixen a catalogar els nous bitllets de freds, indiferents i poc innovadors. No han estat aquestes opinions, que en part comparteixo, les que m'han portat a escriure aquest article. El faig després de llegir una col·laboració a *La Vanguardia* d'Yves Zimmermann. Qualifica d'error el disseny dels nous bitllets i li atorga un suspens.

Yves Zimmermann és un dissenyador suís que viu i treballa a Catalunya des dels anys 60. La tasca que ha fet i fa sempre l'he definida d'important i d'interessant. El tinc catalogat com un dissenyador disciplinat i d'estil rigorós i racionalista. La meua admiració va més enllà de l'obra gràfica. Com a director de la col·lecció GG Diseño de l'editorial Gustavo Gili realitza una labor divulgativa i pedagògica que tots els qui ens dediquem a l'ensenyament de l'art i el disseny li ho hem d'agrair. I també és d'admirar per la seva vàlua humana. Que jo sàpiga mai no ha desestimat col·laborar en cap acció o proposta cultural que consideri seriosa. Per aquestes magnífiques qualitats sempre he cregut, i ho he manifestat al Departament d'Ensenyament, que seria la persona idònia per ocupar el càrrec d'assessor de la consellera per a qüestions artístiques i de disseny, càrrec que gairebé sempre s'ha provisionat amb criteris partidistes i d'aquí en sorgeixen innumbrables i perniciosos problemes i indefinicions per a les escoles d'art i disseny.

En l'article publicat l'1 de febrer, Zimmermann defensa que el disseny dels nous bitllets és un error. Ho és perquè diu que el llenguatge és equivocat, i afegeix que és equivocat perquè les icones, que als antics bitllets autorepresentaven els valors del país, s'han perdut, i el seu lloc l'han ocupat unes anònimes architectures (portals, finestres i ponts) que pretenen ser el símbol de l'Europa eterna. Afirmar que als ciutadans els nous símbols no els transmeten les idees d'obertura i de comunicació que es diu que porten i, a més, els obliga a fer una operació mental que no saben fer.

Si realment això és així, té més raó que un sant! Jo no ho tinc tan clar i per això, modestament, voldria fer-hi alguna apreciació. En el cas d'Espanya la figura del rei, estampada als bitllets, possiblement era reconeguda i feia la funció d'autorepresentació. Però això no sempre era així. Molts dels personatges i imatges dels bitllets crec que no gaudiren d'aquest reconeixement. Quanta gent coneixia el naturalista José C. Mutis dels bitllets de 2.000 ptes? I quants espanyols saben que el poble que hi havia darrera de la imatge de Jacint Ver-

daguer, en uns bitllets de 500 ptes., era Vernet, situat al peu del Canigó, i en territori actualment francès? Per tant, crec que la qüestió de l'autorepresentativitat, més que d'una veritat, es tractava d'un mer objectiu.

Opina que s'haurien pogut trobar altres representacions millors que les arquitectòniques per a simbolitzar el que és i ha estat Europa. Hi estic d'acord, però no trobo tan desencertat fer servir l'arquitectura. Em sembla prou representativa, com ho podien haver estat obres de pintors, escultors, músics, poetes,

filòsofs, etc. Personalment, hauria preferit que s'hagués pogut arribar a formes totalment impersonals i artístiques. Crec que el que més el molesta, però, és l'exercici de despersonalitzar els estils arquitectònics, de convertir els exemples en models inexistents. D'acord, però fer aquest exercici crec que era l'únic camí per a superar els particularismes estatals que han regit tot el procés de la implantació de l'euro i de la mateixa UE.

I aquí arribem al punt on hi afegeixo nous elements per a precisar la qualificació d'Yves. Si dels bitllets només en mirem els aspectes formals, possiblement té raó. Però si hi apliquem una visió més àmplia, i mirem el context on s'ha desenvolupat el procés, la valoració final del disseny pot variar.

En primer lloc, el disseny dels euros no es pot deslligar de la forta estatització que pateix la UE. Cada estat es mostra cofoi de fer respectar el que creu propi. L'actuació es fa per consens, forma que permet avançar però, normalment, a costa d'una gran mediocritat i de greus mancances i incoherències.

En segon lloc, també s'ha de tenir en compte que l'autèntic amo dels bitllets és el capital. I en aquests moments a Europa crec que està més ben organitzat que els mateixos governs. El capital és conservador per definició. Vol un euro fort i segur, equiparable al dòlar americà, prototipus de la monotonia i de l'immobilisme gràfic. El nostre ull, per essència, és mandrós i li costa acceptar canvis. La nostra societat no sé fins a quin punt té interès pel bon disseny. Si a més hi afegim que tot el que fa referència als quartos sempre ha mostrat una innata tendència conservadora, per allò que amb els quartos ni s'hi juga i ni s'han de poder falsificar, no es podia esperar un disseny expressiu, trencador i amb personalitat.

La meua opinió, com he insinuat, és que si mirem el disseny dels nous euros només des del punt de vista formal, com diu Yves Zimmermann, es mereix un suspens. Però si tenim en compte el context que ha acompanyat el procés, jo arribo a atorgar-li un suficient justet. Crec que, malgrat evidents deficiències, els consumidors de la unió monetària, fins i tot els holandesos que diuen que tenien la flor i nata, disposem ara d'uns bitllets una mica millors dels que teníem.

NOTÍCIES DE LA BIBLIOTECA

Carme Asensio

“Les biblioteques públiques: espais d'integració social. Del dret de llegir al plaer de la lectura”. Aquest és el títol de les jornades interprofessionals que se celebraran a Salt el 15 i 16 de març i que hem organitzat, conjuntament el Centre UNESCO de Catalunya i el Grup de Biblioteques Catalanes Associades a la UNESCO.

La composició social de Catalunya està canviant de forma considerable durant els últims anys degut, fonamentalment, a l'arribada de persones provinents d'altres països.

Aquesta nova realitat planteja nous reptes de futur que cal aprofitar per tal d'enfortir la cohesió social.

En aquest escenari cal plantejar-se el paper que pot tenir la biblioteca pública com a espai d'integració social. En el terreny de la lectura, la cultura i la informació, la contribució del professional bibliotecari pot ser important.

Els nostres objectius:

■ Crear un espai d'intercanvi i reflexió entre els professionals de les biblioteques públiques per compartir experiències i iniciatives sobre el paper de la biblioteca pública com a espai d'integració social davant dels processos d'exclusió.

■ Oferir als professionals coneixements i la possibilitat d'aprendre la funció i la responsabilitat de la biblioteca pública com a espai d'integració social, tal i com planteja el Manifest de la UNESCO de la Biblioteca Pública (1994).

■ Fer propostes i recomanacions a les administracions públiques per tal d'adaptar i millorar la resposta de les biblioteques públiques davant dels processos d'exclusió social.

Estructura

■ Diversos experts pronunciaran una ponència amb l'objectiu d'oferir continguts i plantejar el tema que es desenvoluparà, posteriorment en les taules de treball.

■ En elles es treballarà la lectura com a eina de creixement personal i d'educació social.

Immigració i biblioteca pública. La biblioteca pública com a vehicle de participació ciutadana. Treball interdisciplinari en xarxa.

■ La Biblioteca Central Comarcal de Tàrraga, com a membre del Grup de Biblioteques Catalanes Associades a la UNESCO, participarà en aquestes jornades. En el proper número de la revista, us mantindrem informats dels resultats i les conclusions que en resultaran.

Altres notícies..

Hem rebut una nova tramesa de suport genèric, per tant, tenim algunes novetats interessants.

Al Club de Lectura, llegirem aquest mes *Plenilunio*, d'Antonio Muñoz Molina.

Animeu-vos i demaneu el llibre al taulell de préstec. Us recordem que ens trobem l'últim dimecres de cada mes per parlar de l'obra triada.

Espai de crítica cinematogràfica

J. B. Solé i Francesc Gasull

Amunt:

Ocean's eleven: L'oscaritzat Steven Soderbergh (per *Traffic*) recupera una vella pel·lícula de Frank Sinatra i li treu nou suc amb una realització enèrgica, un muntatge perfecte i un look "retro" fotografiat per ell mateix (sota pseudònim). Les mirades entre George Clooney i Julia Roberts recorden les del mateix Clooney i Jennifer Lopez a *Un romance muy peligraso*. Joc per a cinèfils: descobrir entre el repartiment al veterà director Carl Reiner.

Julien Donkey Boy: nou espetec de l'astut moviment encetat per Lars Von Trier, el *Dogma*. Una altra garrotada al mig dels morros, perpetrada per un polèmic Harmony Korine i amb l'actuació de Werner Herzog, director alemany mai prou reconegut. Bufa vent nou i aclaridor dins el vetust món cinematogràfic. *Julien Donkey Boy* és cinema dirigit a l'estómac, pura provocació, amb ànima radical, que és el que necessitem.

Monstruos SA: els mags informàtics de la Pixar la tornen a encertar de ple amb aquesta història d'un món al revés: els monstres són humils treballadors amb el seu cor que s'espanten davant una nena d'aspecte càndid. Gairebé supera *Toy story* i *Bichos*, i rivalitza amb *Shrek* per fer-se amb el primer Oscar de la nova candidatura animada. Atenció al curt que acompanya *Monstruos SA*, un memorable *For the birds*.

Dins el panorama nacional, *Food of love* (així, amb anglès, tal com va ser pensada i parida) augmenta la consideració de gran cineasta que ja tenia Ventura Pons. Molt ben rebut a Berlín, Ventura dibuixa un film madur, fidel al seu estil, i agraïda de veure. I Barcelona, amb la mirada de Ventura Pons, és més Barcelona. També ens ha sorprès gratament *A mi madre le gustan las mujeres*.

Vidocq: la recuperació definitiva de la novel·la gòtica dins el cinema i l'auge comercial i artístic del cinema francès. Sota la direcció del mag Pitof, la pel·lícula és una cascada visual que abassega amb les seves fascinadores imatges. L'eterna lluita entre mite i saber, entre ciència i fe, amb unes gotes de suspens i l'immens Depardieu.

Després d'*En construcción* (vista per fi a Cine Club La Lloca), continua la fornada de documentals fets al nostre país. *La guerrilla de la memoria*, de Javier Corcuera, enllaça amb els estralls de la Guerra Civil que explica Camino a *Los niños de Rusia* i ens apropa les vicissituds dels maquis. Un apropiat complement a la també recomanable *Silencio roto* de Montxo Armendáriz.

Avall:

Amor ciego: pèssima, per enèsima vegada, pel·lícula dels barroers germans Farrelly. La cosa té molt poca gràcia i molta desgràcia: actors desafortunats, gags previsibles, escatologia i mal gust... una autèntica barbaritat. Fins i tot es fa anyorar Jim Carrey!

Bandits: tres intèrprets amb enorme potencial abocats a un bodrio que ni ells poden salvar. Bruce Willis, Billy Bob Thornton i Cate Blanchet avorreixen fins a l'exasperació en aquesta... comèdia?, mal escrita i mal filmada. Passeu-hi de llarg.

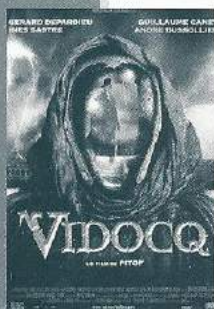
Daño colateral: un altre subproducte adreçat als espectadors amb encefalograma pla. El director Andrew Davis, lluny de la gratificant "El fugitivo", ens col·loca un Schwarzenegger bomber lluitant contra uns terroristes colombians. Trets, bombes i persecucions en una desfilada de tòpics. Això també serveix per a Sylvester Stallone i el seu darrer graó cap al no res: *D-Tox* (*Ojo asesino*), infumable. Per cert, què hi fan a *Daño colateral* dos brillants actors com John Turturro i John Leguizamo? \$\$\$\$\$.

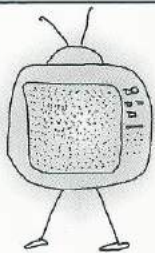
I què dir de *Vanilla sky*? Tanta trampa, tanta ruqueria. Per què els americans ens calquen *Abre los ojos*? No en van tenir prou amb el fiasco del remake de *Psicosis*? Hollywood demostra que el nostre Alejandro Amenábar sap més de cine que Tom Cruise, Cameron Crowe i tots els seus maleïts dòlars. I si no, que ho preguntin a la Nicole Kidman. Ah, i *Los otros* sense ni una nominació als Oscar.

Passant per alt l'ambigüitat moral dels seus plantejaments i la buidor del seu discurs, el film bèl·lic *Black hawk derribado* ens retorna un Ridley Scott tècnic i virtuós en l'ús de la càmera. Però els resultats són una altra cosa: fredor. La mateixa que ens va causar *Hannibal*.

El nul ressò informatiu (i/o nostàlgic) que els mitjans de comunicació de Tàrraga (a excepció de Ràdio Tàrraga) han fet de la desaparició en menys d'un any de dos edificis emblemàtics de la cultura targarina: els cines Catalunya i Casal, tots dos situats al carrer Alonso Martínez.

Per què els trailers de TVE són tan explícits? Al de *Cadena perpetua*, desvetllaven per on es fuga Tim Robbins!!!

Operació: confiança cega

per Gerard Martínez i Minguell

Senyores i senyors, passin i vegin: Operación triunfo, Confianza ciega, Gran hermano, El bus, Supervivientes... El que va començar com un fenomen social i televisiu s'està convertint en un recurs hàbil i obvi pels programadors de les diferents cadenes de televisió. Aquest tipus d'espais televisius formen part de la nostra cultura televisiva; ja no representen una novetat o una cosa extraordinàriament sorprenent pels espectadors, sinó tot el contrari, és el nostre pa de cada dia (perdoneu els nostres deutors). Però tot això no s'acaba aquí: Telecinco està preparant la tercera temporada de Gran hermano (que tindrà com a presentadora, si els rumors es confirmen, a Isabel Gemio), i acaba d'anunciar un programa a l'estil d'Operación Triunfo, on veurem el seguiment d'un grup musical format per una sèrie de joves (com sempre) des dels seus inicis fins que assoleixen la qualitat musical necessària per a actuar davant de cent mil persones. Aquestes i moltes altres són les novetats que hi haurà en la nova graella televisiva d'aquest any, on, pel que sembla, les cadenes han apostat per un tipus de televisió... conservadora.

Confianza ciega és el nou programa d'aquestes característiques d'Antena 3, després de l'estrepitós fracàs de la seva primera incursió en aquest camp: El bus. Tres parelles han de passar quinze dies separats en dues cases (situades a Portugal) amb sis persones del sexe contrari i físicament molt més atractives que la parella (però molt, molt i molt!). El morbo el trobem en el fet que, cada dos o tres dies, els homes per una banda i les dones per una altra, entren en una cambra anomenada "cine" a observar què ha fet la respectiva parella durant aquest temps (amb la "putadeta" afegida que les imatges poden estar manipulades). Això provoca, sobretot en el cas de les dones, un plor amarg en veure que el seu company es torna boig amb les "domingues" de les Seductores, nom que reben les noies que suposadament han de seduir els nois. La tàctica de les Seductores és fàcil d'endevinar: magregen, es deixen magrejar i entre els nois i elles no deixen en cap moment que passi l'aire; en canvi ells, els Seductors, sabent que si actuessin així serien vistos com uns pervertits als ulls de les noies (la mentalitat d'ambdós sexes és molt diferent), utilitzen com a tàctica principal el romanticisme: entabanen a les noies amb paraules

boniques, demostrant la seva honradesa, senzillesa i comprensibilitat. Com a judici personal, crec que es pot començar a intuir que de les tres parelles no en quedarà ni una quan acabi el programa; al contrari del títol de l'espai, allò realment cec és la desconfiança, ja que sense tenir proves, la única cosa que fan les parelles és desconfiar de l'altra part, i els conductors del programa juguen amb aquest fet.

I no podem deixar de parlar del que ha estat el gran triomfador de la temporada, Operación triunfo (valgui la redundància), programa del qual ja s'està preparant la segona edició, que s'emetrà just després de la present gala d'Eurovisió. Dic la veritat quan afirmo que no he vist ni un sol dia el programa, però tot i això no enganyo a ningú si reconec també que conec la majoria de participants (força Bustamante!) i sé quins han estat els guanyadors de la vigent edició. La veritat és que resulta impossible no conèixer els detalls d'aquest programa que, amb l'excusa de buscar algú per enviar a Eurovisió (l'audiència de la qual faran augmentar moltíssim, almenys a Espanya), s'ha convertit en un fenomen televisiu de masses mai vist en la televisió del nostre país, a part del mític concurs Un dos, tres, menys meritori, sens dubte, pel fet que abans només existien dues cadenes. Fins i tot Antena 3, Telecinco, i en menor mesura TV3, s'han bolcat a parlar d'aquest programa, sense cap mena de rubor. Amb tot això, sembla que a TVE li han pujat els fums al cap, ja que ara fonts de la cadena han informat la seva intenció de fixar Xavier Sardà per la pròxima temporada. Si es volen convertir en una televisió cosmopolita, no ho tindran gens fàcil.

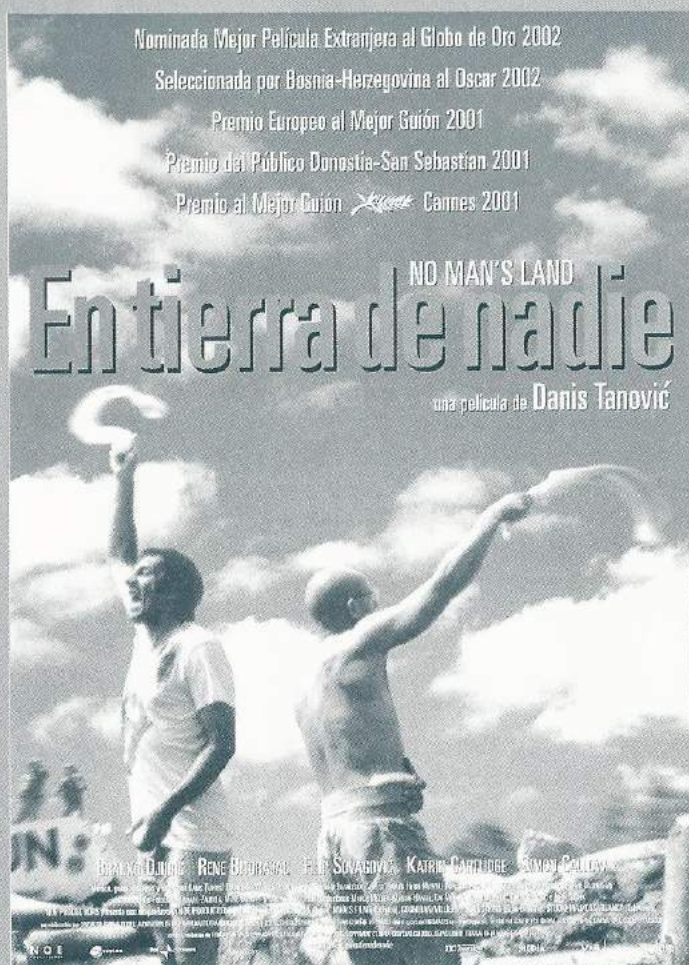
Tot aquest fenomen va començar amb Gran hermano, però ha estat superat amb escriu per Operación triunfo, programa que tothom intenta enaltir, al contrari del que es va fer en el seu moment amb Gran hermano. Doncs, a nivell personal, crec que és molt més meritori Gran hermano, ja que hem de pensar en la dificultat major que té que tants milers de persones s'enganxin a la televisió per veure una sèrie de persones que no fan res, que no saben fer res i que no tenen cap fita a la vida, que no pas a unes persones que intenten triomfar en el món musical amb la seva veu.

CINE CLUB LA LLOCA

Francesc Gasull

Divendres, dia 22 de març de 2002 **En tierra de nadie** de Danis Tanovic

(Cinema Magestic Tàrrrega a 2/4 d'11 de la nit)

Som a l'any 1993 en plena guerra dels Balcans. El soldat serbi Nino (Rene Bitorajac) i el soldat bosni Ciki (Branko Djuric) queden bloquejats entre les dues trinxeres enemigues, l'anomenada "terra de ningú". Han de passar junts una llarga estona, i cadascun d'ells intenta posar-se en contacte amb el seu bàndol respectiu. Però l'obligada convivència forçarà que ambdós soldats iniciïn una curiosa relació de companyonia. Mentrestant, els Cascos Blaus de l'ONU intentaran rescatar-los.

Al costat d'*Amelie* o *El hijo de la novia*, *En tierra de nadie* sembla que no tingui gaire opcions d'endur-se l'Oscar a la millor pel·lícula de parla no anglesa. Però a Cine Club La Lloca us donem l'oportunitat de gaudir d'una original cinta que combina tragèdia i comèdia d'una forma admirable. Tot i que el punt de partida argumental pot recordar *Infierno en el Pacífico*, de John Boorman, el jove director bosni Danis Tanovic ofereix una potent dosi de sàtira a l'estil *Apocalypse now*, de Francis Ford Coppola.

Atenció a dos secundaris britànics: Simon Callow (el qui es mor a *Cuatro bodas y un funeral*) i Katrin Cartlidge (vista a *Rompiendo las olas* i *El peso del agua*). *En tierra de nadie* va guanyar el premi al millor guió en el darrer Festival de Cannes.

Ajuntament de Tàrrrega
Regidoria de Cultura

Circuit
Urgellenc

**Els usos de la propietat intel·lectual
a nivell local se sotmetran a noves tarifes**

La SGAE i l'Associació Catalana de Municipis

La Sala de Plens de l'Ajuntament de Tàrraga va acollir el passat dia 22 de febrer una jornada dedicada a la gestió cultural als municipis, tres xerrades i un col·loqui organitzats per la Societat General d'Autors i Editors a Catalunya (SGAE) i l'Associació Catalana de Municipis (ACM). El motiu de la jornada va ser la signatura d'un nou conveni que regularà el pagament dels drets d'autor a nivell municipal, les tarifes en tots els àmbits de l'ús de productes amb propietat intel·lectual per part d'ajuntaments.

Segons els promotors del projecte, es pretén que no hi hagi problemes a l'hora d'utilitzar productes gestionats per la SGAE en festes majors, populars i actes públics organitzats pels consistoris. D'aquesta manera, els ajuntaments hauran de pagar, en funció del nombre d'habitants i del tipus d'espectacle organitzat, unes noves tarifes acordades per les dues entitats signants del conveni. Ramon Muntañer, president de la SGAE a Catalunya, va destacar que <<els drets d'autor no són un impost més, sinó el sou de l'autor d'una obra>>.

Les noves tarifes que estableix el conveni per a espectacles lucratiu són un 10% de la recaptació a taquilla en concerts i recitals diversos, un 4,5% en espectacles de circ

i il·lusionisme, un 7% en balls esporàdics i un 2% en exhibicions cinematogràfiques públiques; pel que fa als espectacles populars i folklòrics celebrats a la via pública, el conveni preveu el pagament d'entre 4,35€ i 14,54€ en el cas de balls diversos i entre 29,05€ i 58,11€ en el cas de trobades sardanístiques.

Xavier Solà, cap dels Serveis Jurídics de l'ACM, va assegurar que aquest conveni obre una nova etapa en la cultura local i representa també una línia de formació per a regidors i tècnics de Cultura. <<Els ajuntaments porten una gran activitat en el món de la cultura i cal conciliar-los amb els creadors>>, va assegurar Solà.

La jornada sobre la gestió cultural als municipis va comptar també amb la intervenció de Vicenç Villatoro, escriptor i periodista, que durant la xerrada "Polítiques culturals en el món local" va evidenciar el fet que entre el creador i el consumidor existeix un gran nombre d'intermediaris.

La presentació pública del nou conveni entre la SGAE i l'ACM, que es va realitzar en primícia a Tàrraga, es durà a terme properament a Roses (Alt Empordà), Tarragona i Barcelona.

Nota del Consell de Redacció

Els originals que els lectors vulguin s'hauran de presentar abans del dia 20 de cada mes a la seu del Centre Cultural de Tàrraga. Tot els originals presentat passada aquesta data no es podran publicar fins al pròxim mes. Qualsevol persona interessada a publicar un article haurà de respectar aquestes condicions.

Sortides a l'entorn: Els Omellons i l'Espluga Calva

El diumenge dia 17 de febrer enfilàrem cap a Sant Martí de Maldà i, a la cruïlla de la farinera de Maldà, prenguérem la carretera que porta a l'Espluga Calva, que per cert està força més ben arreglada que la de Tàrrrega a Montblanc.

Arribats a l'Espluga, deixàrem els vehicles i agafàrem el camí cap als Omellons, una llarga però suau pujada que ens permeté admirar el paisatge típic de les Garrigues. La nota trista fou el fet de veure les oliveres durament castigades per les gelades del desembre, que semblaven ben bé cremades o socarrades per un incendi. Aquelles gelades, com poques se'n recorden, comportarà un fort sotrac a l'economia agrària de la zona.

Era l'hora d'esmorzar i heus aquí que veiérem, a la vora dreta del camí, un bonic espai preparat per fer-hi àpats de diferents tipus i tres caçadors que justament acabaven d'esmorzar. Ens hi instal·làrem i ens cruspírem els entrepans, assentats en un original menjador que tant els seients com la taula tenia de pedra. Reprenguérem el camí i trobàrem uns guardes forestals que vetllaven pel medi ambient i amb qui tinguérem unes cordials paraules.

Més endavant, trencàrem pel camí que va de Vinaixa als Omellons, i fèrem cap a aquest poble. Arribats allí saludàrem un regidor i d'altres persones, donàrem un tomb pels carrers de la vila, ens ensenyaren l'església i, sense entretenir-nos-hi més, enfilàrem l'altre camí vers l'Espluga Calva, una via on es poden trobar contínuament pedreres, ja que aquesta és una zona molt rica en pedra. Era un espectacle molt interessant, tan sols deslluït per alguna bassa de purins que perfumava l'ambient.

De tornada a l'Espluga, encara poguérem visitar el castell i fer un tomb pel poble, sempre molt ben atesos pel senyor alcalde, que fou qui, personalment, ens mostrà els camins per on havíem de passar. Llavors, com de costum, els uns tornaren cap a casa i els altres ens quedàrem a dinar en un restaurant, per cert, ben peculiar.

Carta als socis del Centre Cultural de Tàrrrega

Apreciat soci/ apreciada sòcia,

amb la recepció de la revista Culturàlia ja deveu d'estar al corrent de les activitats que anem desenvolupant al Centre Cultural. En volem ressaltar, però, algunes de forma especial.

El dia 7 d'abril farem la segona Excursió Ferroviària Reivindicativa, que enguany tindrà com a destí Igualada. Ens reunirem a l'estació de tren de Tàrrrega a les nou del matí i viatjarem fins a Sant Guim; allí esmorzarem i ens dirigirem, en autocar, fins a Igualada. Des de l'estació d'aquesta ciutat, caminarem fins a l'Ajuntament, on tindrà lloc la recepció que ens faran i els parlaments reivindicatius. Els qui vulguin podran quedar-se a dinar i, la resta, tornaran en autocar fins a Tàrrrega. El preu del tren més el de l'autocar serà de 8 €; el dinar pujarà a 10 €. Les inscripcions es podran fer a l'Esparteria Grau i a partir del dia 15 de març.

Pels dies 4 i 5 de maig tenim preparada l'anunciada excursió a València. Els preu pels socis serà de 149 €, mentre que pels qui no siguin socis serà de 155 €. Ja podeu fer les inscripcions a Viatges l'Eixida, al carrer d'Agoders de Tàrrrega, on us informaran dels detalls.

Pel dia 26 de maig preparem l'anada a Lleida per tal d'assistir al concert de l'obra Carmina Burana, que es realitzarà a l'auditori Enric Granados. Aprofitarem també per visitar la Seu Vella, el parc de la Mitjana i el refugi d'animals de Vallcalent.

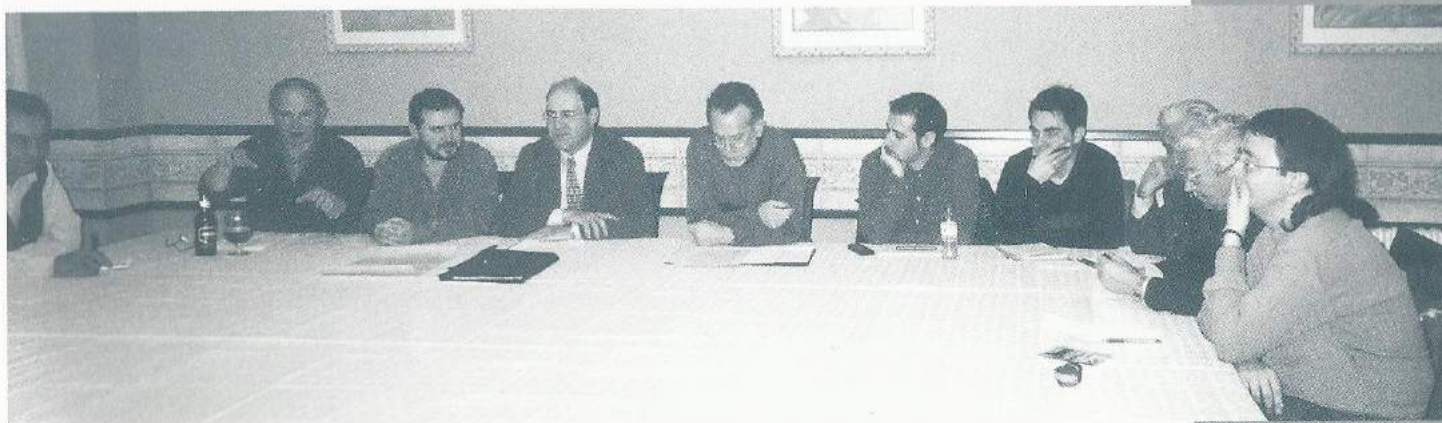
Recordeu que els dimarts, de 2/4 de 9 a 2/4 de 10 de la nit, som a l'estatge social del carrer de les Piques per qualsevol cosa; també podeu adreçar-vos al telèfon 973 31 01 50. Us recomanem, a més, que escolteu el programa que el Centre Cultural realitza a Ràdio Tàrrrega 92.3FM tots els dimecres de 2/4 de 10 a les 10 del matí.

Us saludem molt cordialment,

Pep Val, President del Centre Cultural de Tàrrrega

El Centre Cultural de Tàrraga organitza una xerrada-col·loqui amb el tema: "Els mitjans de comunicació, mimen o ignoren la sardana?"

Josep M^o Castelló i Mateu.

El divendres dia 22 de febrer de 2002, el Centre Cultural i els Amics de la Sardana de Tàrraga, conjuntament amb la Federació Sardanista de les Comarques de Lleida i el seu sector del Pla Saltem i Ballem, organitzaren unes xerrades col·loqui sobre un tema ben subjectiu: "Els mitjans de comunicació, mimen o ignoren la sardana?".

En aquesta taula rodona, participaren ponents de primeríssima categoria, com son: Jaume Nonell, prestigiós periodista del diari *Avui* i informador sardanista; Jordi Lara, director del programa *Nydia*, de TV3, i autor i compositor d'espectacles sobre la sardana, d'una manera especial (els referents als 150 de la Tenora). També hi va participar Quim Rotllan, del programa "Rotllana oberta", de Catalunya Ràdio, i Antoni Angela, del Centre de Cultura Popular i Tradicional Catalana de la Generalitat de Catalunya. Com ha mitjans de comunicació, hi varen participar el director de Ràdio Tàrraga, Francesc Gasull, Carles Giné creador de la pagina "Sardanejant" del diari *Segre*, Xavier Santesmasses, del diari *Segre* i Sebastià Gràcia, del diari *La Mañana* i Ràdio Lleida, com a informador sardanista. L'acte fou presidit pel president del Centre Cultural de Tàrraga, Pep Vall, qui donà pas a la taula rodona, i el president de la Federació Sardanista de les Comarques de Lleida, Josep Maria Boldú i Navarro.

La taula rodona donà molt de si. Podem destacar la intervenció molt acurada del Sr. Nonell, en la qual va posar de manifest la situació informativa de la sardana, amb una crítica seriosa i ben plantejada per als mitjans estatals i de gran abast, i un elogi pels mitjans de comunicació d'una característica més local i d'un sector més localitzat. El Sr. Lara va exposar les característiques del programa *Sardana* i *Nydia*, configurant el seu contingut en un àmbit musical ben diferent del que els sardanistes puguin aspirar. Bé es pot dir que els mitjans de comunicació d'ampli abast són un món apart; així també ho va posar de manifest el Sr. Quim Rotllan, de Catalunya Ràdio.

La nota positiva i d'un alt nivell, la posaren Francesc Gasull, de Ràdio Tàrraga, i Xavier Satesmasses, del diari *Segre* que situaren la sardana en l'àmbit de la nostra terra i la nostra gent. Unes intervencions que posaren de manifest el sentiment d'estimació que aquests medis informatius dediquen a la sardana.

Si he de ser just al comentari, també hem de fer una valoració positiva del Sr. Pep Vall a la introducció de l'acte que, posteriorment, fou ratificada per Carles Giné, sobre la problemàtica de la globalització, la situació de l'emigració i el discerniment dels valors de la nostra societat catalana i, d'una manera especial, com a signe d'identitat del nostre poble.

Tot plegat, amb la introducció dels ponents a càrrec de Carles Vall, del programa *Germanor* de Ràdio Tàrraga, una afluència de públic molt notòria i amb el diàleg que després de l'exposició sorgí dels assistents, fou un acte digne de mencionar-lo pel que suposa d'enriquiment cultural i, d'una manera especial, per la SARDANA. Moltes gràcies al Centre de Cultura de Tàrraga per la seva tasca i per la seva bona disposició.

centre cultural de Tàrraga

AGENDA

agenda

Els dilluns, dies 11, 18 i 25 de març; 8, 15, 22 i 29 d'abril i el 6 de maig.

Curs d'història de Catalunya,

organitza: Associació Conèixer Catalunya i Regidoria de Cultura de l'Ajuntament de Tàrraga.

Preu: gratuït.

Inscripcions: Casa de Cultura, telèfon 973 31 07 31.

Informació: Centre Cultural de Tàrraga, telèfon 973 31 01 50.

Diumenge, dia 7 d'abril

Excursió Ferroviària Reivindicativa a Igualada.

A les 9 del matí, trobada a l'estació de tren de Tàrraga. A les 10 del matí, esmorzar a Sant Guim. A les 11 del matí, sortida en autocar cap a Igualada. A les 12 del migdia, marxa pels carrers d'Igualada. A 3/4 de 12 del migdia, recepció a la Casa de la Vila i parlaments. En acabar, els qui ho vulguin es podran quedar a dinar una paella popular, mentre que la resta podran tornar en autocar fins a Tàrraga. Preu:

tren més autocar, 8 €; dinar, 10 €. Inscripcions: fins al 4 d'abril a l'Esparteria Grau, carrer de Santa Anna.

Dissabte i diumenge, dies 4 i 5 de maig

Excursió a València.

Preu: 149 € (socis) o 155 € (no socis). Informació i inscripcions: Viatges l'Eixida, carrer d'Agoders.

Diumenge, dia 26 de maig

Viatge a Lleida.

Al matí, visita a la Seu Vella, el parc de la Mitjana i el refugi d'animals de Vallcalent. A la tarda, concert a l'auditori Enric Granados de l'obra Carmina Burana.

Diumenge 7 d'abril

Mercat mensual de segells, monedes i pins. Al matí, al vestíbul de l'Ateneu.

Dissabte 20 d'abril

Mercat de les Antiguitats i les Arts. Durant tota la tarda, al carrer del Carme.

Amb el patrocini de:

AJUNTAMENT DE TÀRREGA

INSTITUT
D'ESTUDIS
IL·LERDENCs

Fundació Pública de la Diputació de Lleida

humor

